

Slides:
kortlink.dk/mrsh

~~S o NOT M e~~

M: sifo@edu.au.dk

T: 93 52 19 80

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

DAGSORDEN: SOCIALE MEDIER I 7. KLASSE

TO DELE

Fællesdel 17-18

- Oplæg om unge og sociale medier
- Ansvaret
- Overordnede diskussioner

Klasseopdelt 18-19

- Refleksionshandout til inspiration
- Klassediskussioner: Hvad gør vi?

MIT UDGANGSPUNKT

- Sociale medier er noget lort og ikke egnet til børn!
- Børn skal ikke møde Amagermanden, afpresses, ekskluderes, gamble eller se porno!
- De skal ikke spille deres liv på SnapMap eller G
- Det fuc
- Det fuc skolens arbejde op
- Udelukkende, kun, helt og aldeles, totalt og alene næsten kun forældrenes ansvar.

Er der noget I er i tvivl om?

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU, Aarhus Universitet
 - National forskningsleder på PIRLS
 - *Læselyst Rudersdal 2024*
 - *BOGEN GROR – Læsekultur Svendborg*
 - Lærerkompetenceudvikling
 - Scenariedidaktik
 - It- og teknologiforståelse
 - Læremidler
- Læremiddelsforfatter og -konsulent – 25 år
- Lærer – 12 år
- Seminarieadjunkt/lektor – 5 år
- Forlagsredaktør – 1 år

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

LÆSELYST RUDERSDAL 2024

BAGGRUND

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

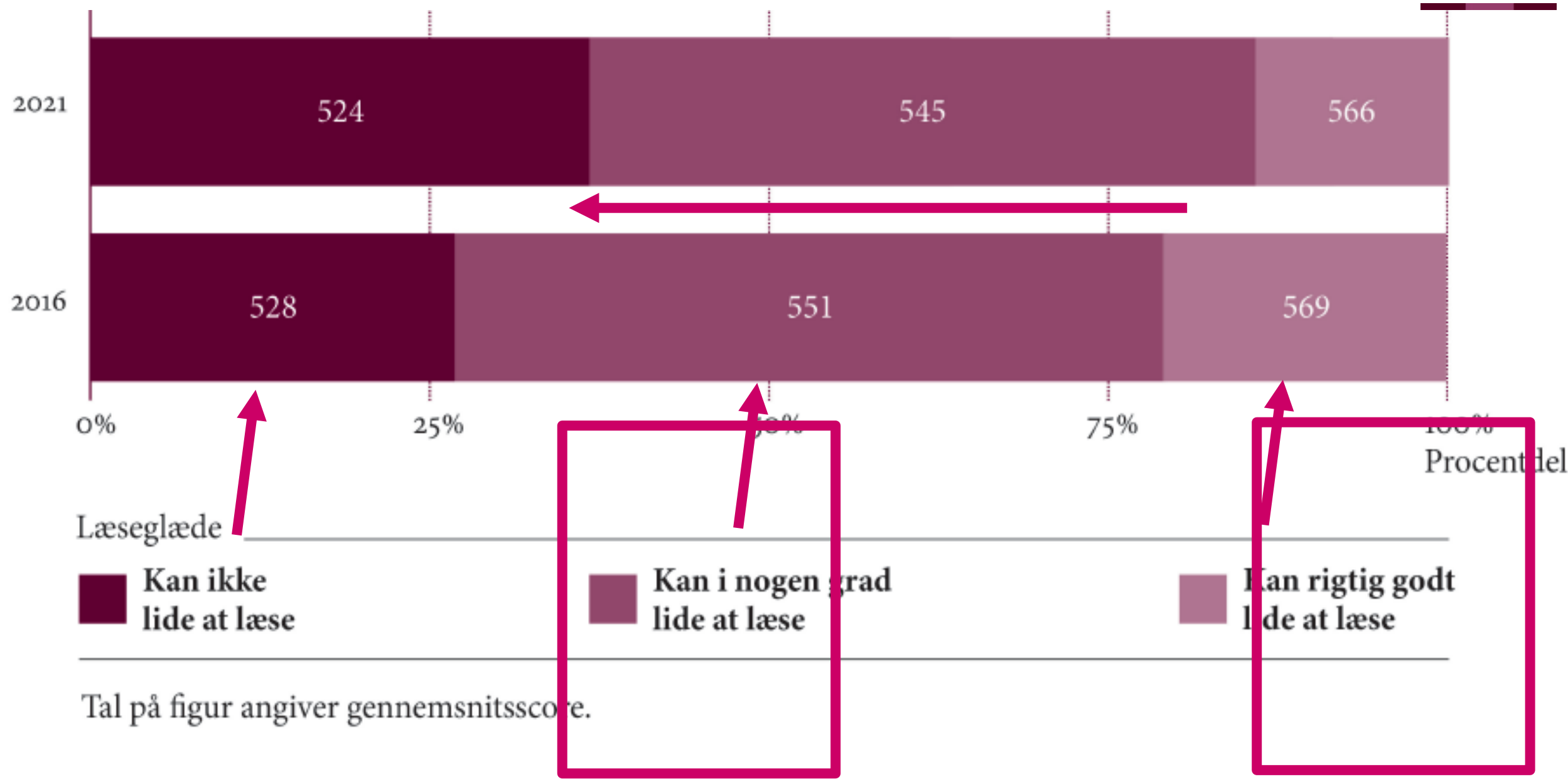
SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

UNDERSØGELSENS UDGANGSPUNKT

- Nationalt
- Internationalt
- Elevers læsekompetence korrelerer signifikant med deres læseglæde

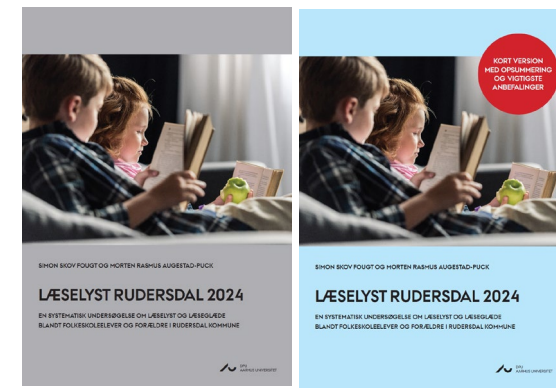

Elevernes læseglæde. Skala baseret på elevspørgeskema, 2016-2021.

DATA

- Elevgennemførelse: 95 % - **ekstremt solid undersøgelse**
- Forældregennemførelse: 48 %

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

DATA

- Elevgennemførelse: 95 % - **ekstremt solid undersøgelse**
- Ingen skoler er under 90 %
- Ingen klassetrin er under 90 %

Klassetrin/skole	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Total
Birkerød Skole	90,4	85,3	89,0	84,9	97,1	95,8	95,3	100,0	97,0	97,1	93,0
Holte Skole	93,4	97,6	93,5	96,2	93,0	96,6	93,5	96,1	91,9	76,9	92,9
Ravnholm Skole	94,2	98,8	100,0	97,6	96,4	96,8	98,7	102,9	89,0	91,7	96,7
Rude Skov Skole	96,0	91,7	98,6	97,0	96,4	97,9	89,4	94,9	89,0	86,4	93,7
Skovlyskolen	96,1	100,0	97,7	97,9	95,1	97,2	100,0	100,0	91,3	96,3	97,4
Søholmskolen	98,2	83,8	93,2	94,4	97,0	94,1	96,1	93,3	91,9	86,8	92,9
Trørødsbæk Skole	93,7	99,0	97,8	98,3	98,7	95,3	102,5	93,4	94,9	98,1	96,9
Vedbæk Skole	89,8	96,4	88,5	88,6	94,1	87,8	92,6	100,0	93,9	94,9	92,4
Total	94,2	93,7	95,1	94,8	96,1	95,5	96,1	96,8	92,4	90,7	94,5

DATA

- Forældregennemførsel: 48 %

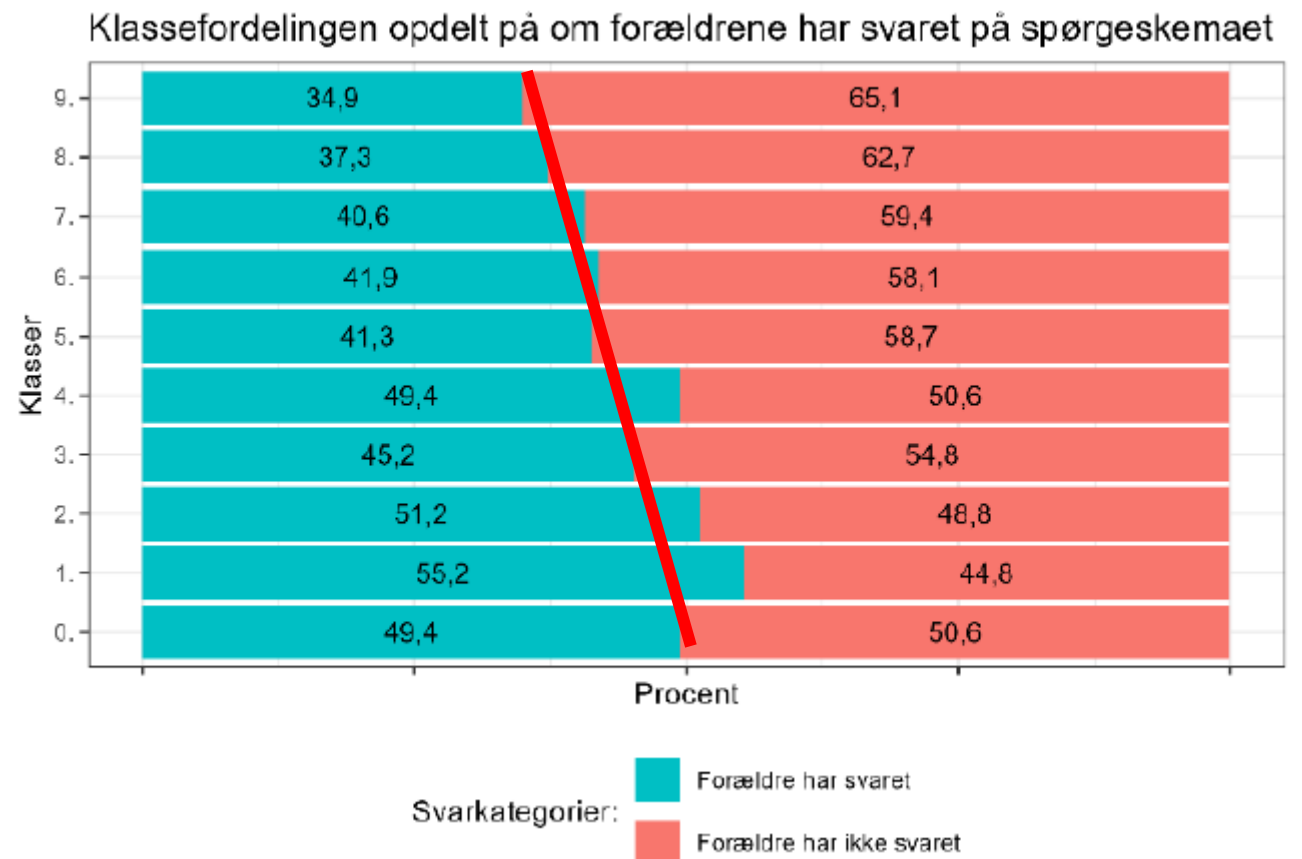
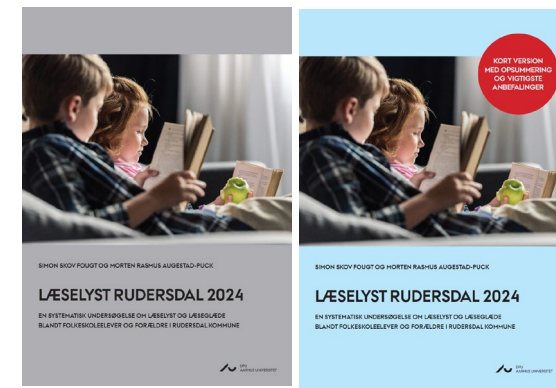
Klassetrin/skole	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Total
Birkerød Skole	42,5	49,3	50,5	47,9	48,5	38,9	39,1		39,4	42,6	45,1
Holte Skole	40,7	52,4	45,7	93,2	39,4	40,9	40,9		31,5	23,1	39,5
Ravnholm Skole	53,4	68,2	61,0	53,7	46,4	49,4	44,2		32,9	45,0	50,7
Rude Skov Skole	73,3	62,5	60,0	48,5	64,3	52,1	48,9		48,8	39,0	55,0
Skovlyskolen	45,1	70,8	52,3	60,4	48,8	38,9	63,3		73,9	29,6	52,5
Søholmskolen	63,3	69,7	52,7	56,7	59,1	58,8	55,8		40,5	32,4	55,2
Trørødskolen	55,9	59,6	60,2	47,0	51,9	43,0	38,3	35,8	35,0	42,1	46,9
Vedbæk Skole	47,5	56,4	53,8	31,8	49,0	19,5	45,6	41,4	28,6	25,6	41,3
Total	53,6	61,1	54,9	48,6	50,6	43,7	45,4	44,6	38,1	36,0	48,1

SUR GHAMEL MAND

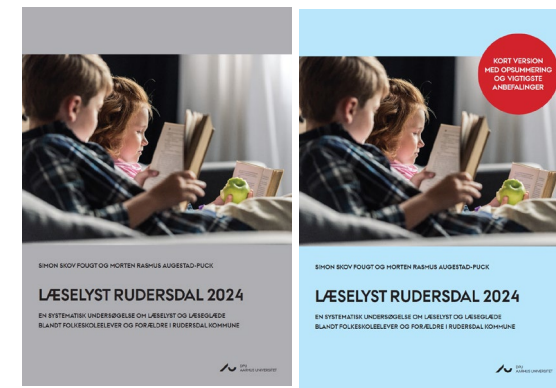
DATA

- Forældregennemførelse: 48 %
- Det er **mere** de yngre elevers forældre, der har svaret

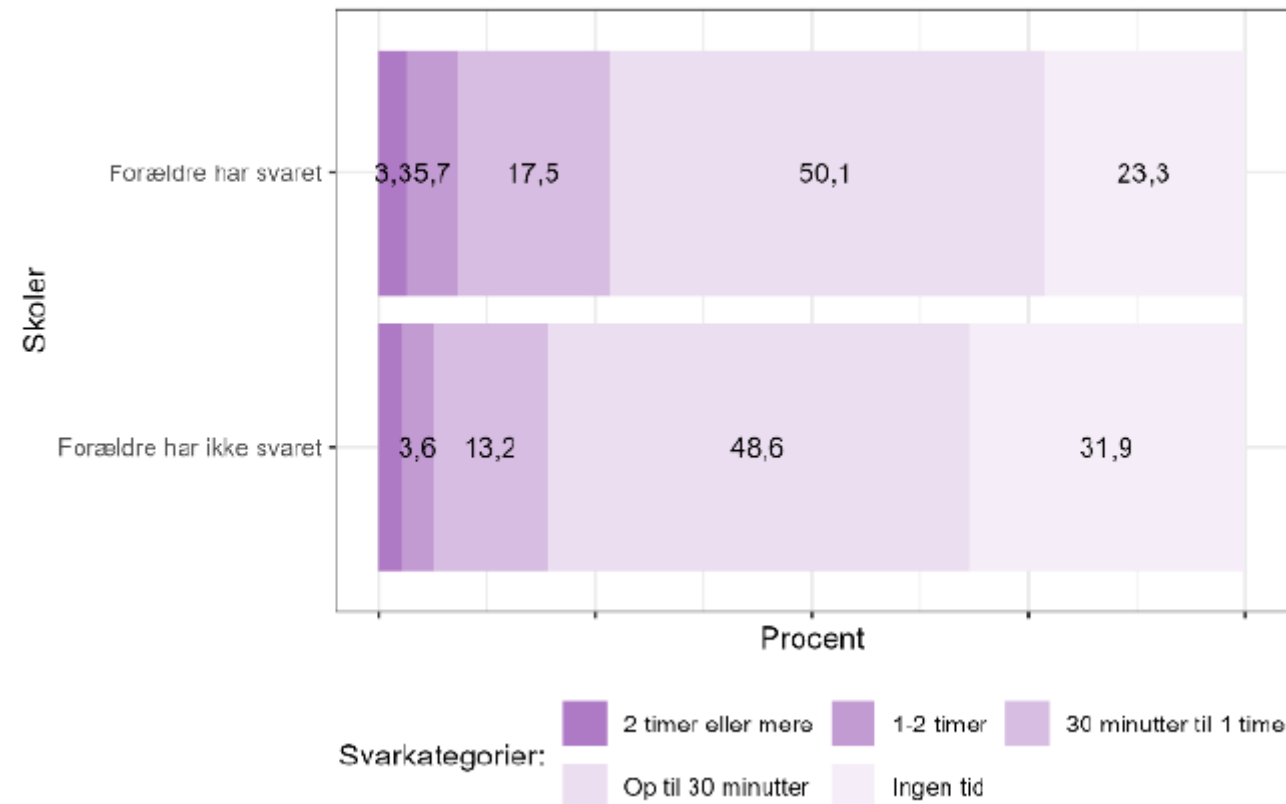

DATA

- Forældre gennemførelse: 48 %
- Det er de **mest** læseglade elevers forældre, der har svaret

4. Hvor meget tid bruger du dagligt på at læse derhjemme, f

LÆSELYST RUDERSDAL 2024

RESULTATER

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

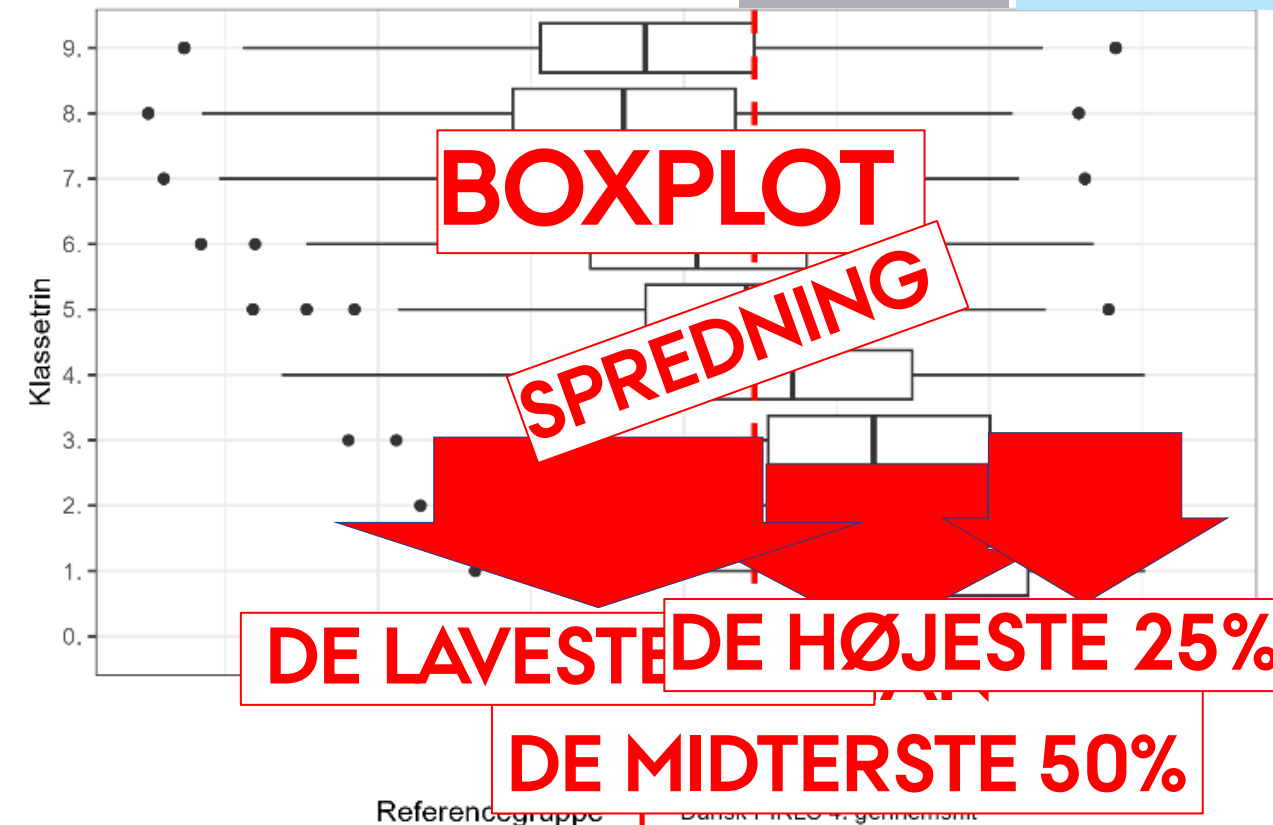
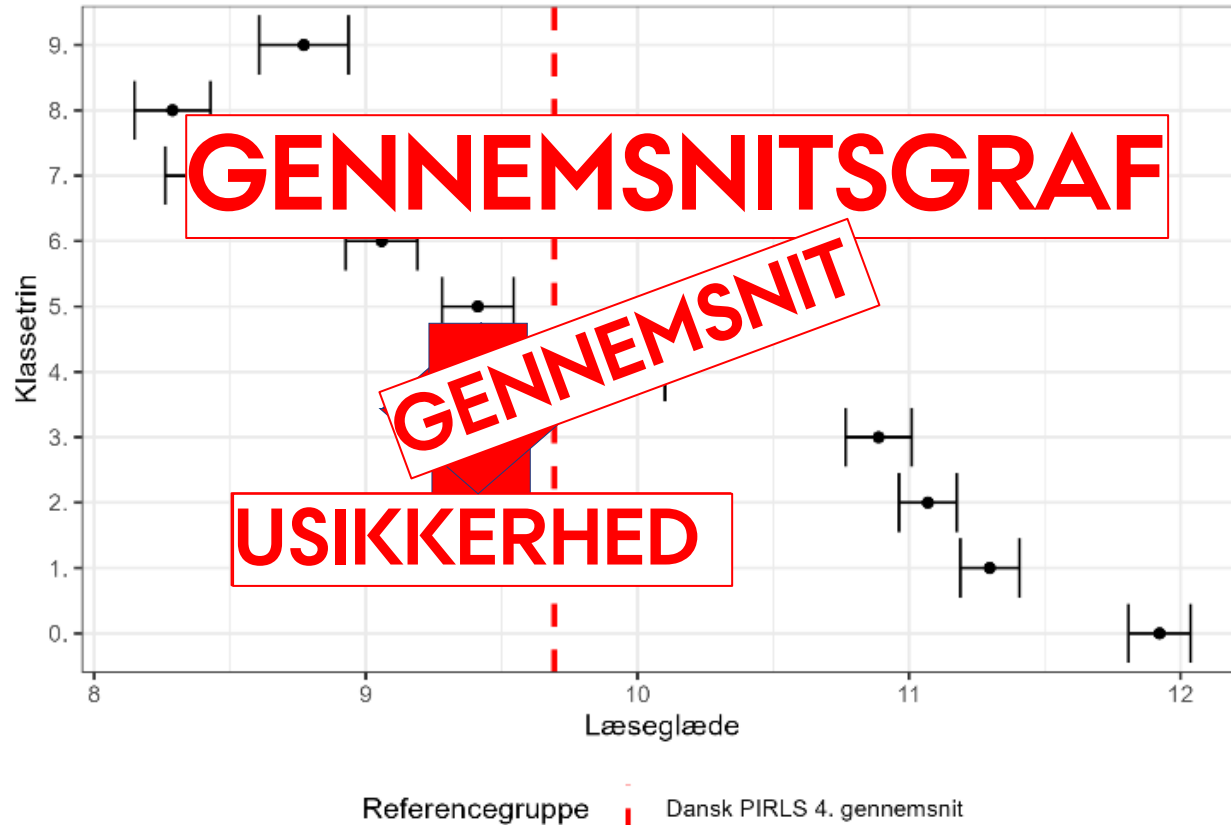
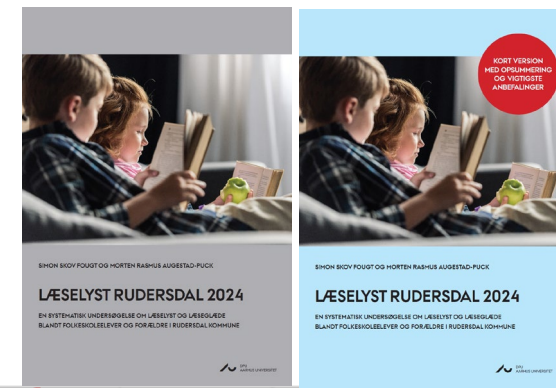
AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

LÆSEVEJLEDNING

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

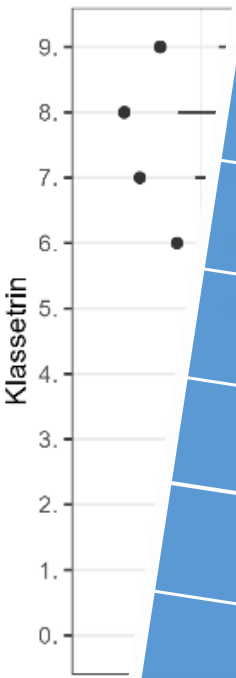
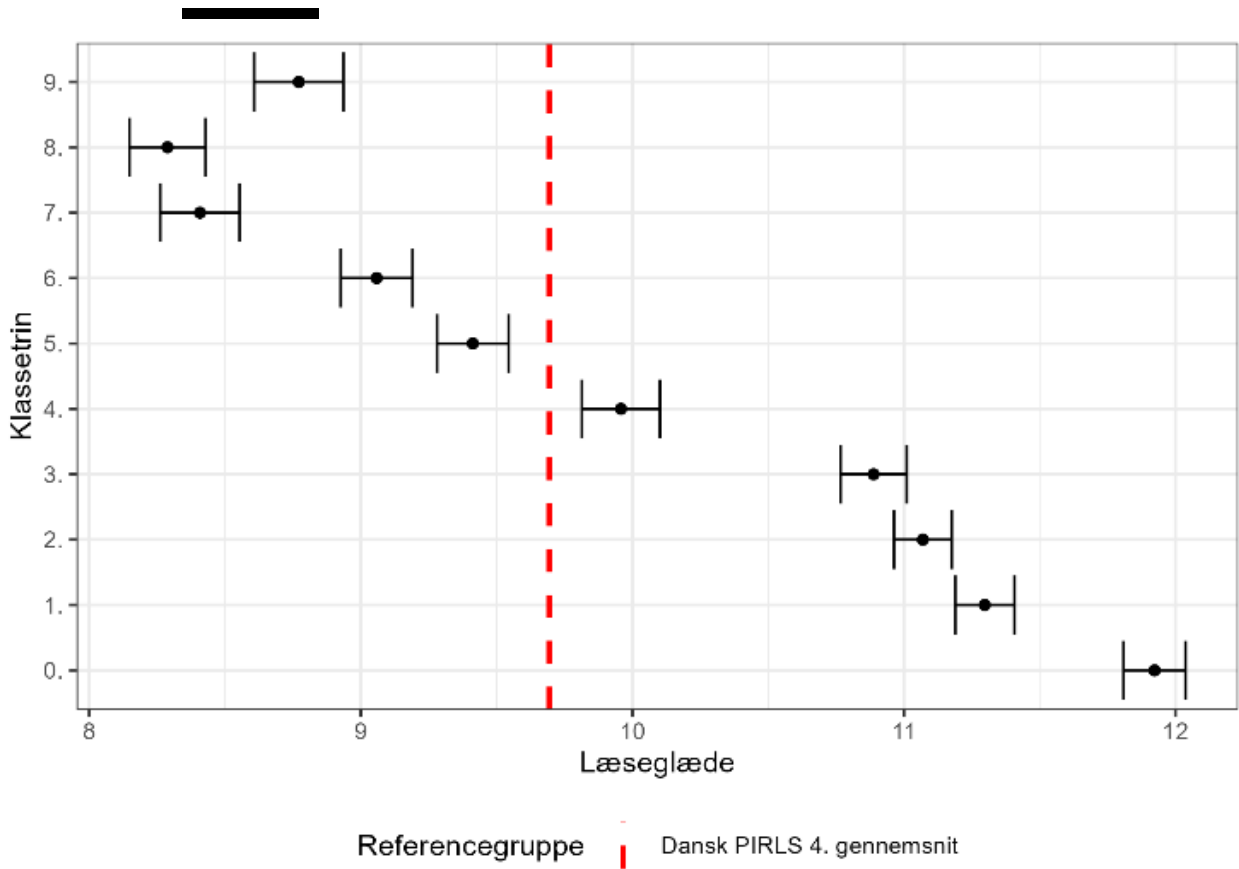
AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

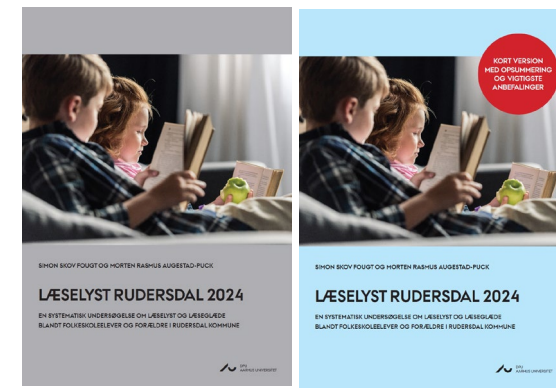
LÆSEGLÆDEN FALDER

Pearsons r		
Generelt	0,134	p-værdi
0.	0,010	0,000
1.	0,058	0,420
2.	0,157	0,140
3.	0,089	0,001
4.	0,161	0,070
5.	0,189	0,004
6.	0,109	0,002
7.	0,178	0,048
8.	0,031	0,003
9.	-0,00	0,321
		0,548

”UDGANGSPUNKTET”

- Signifikant faldende læseglæde fra indskoling over mellemtrin til udskoling

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

HVEM LAGDE LORTEN?

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

SAMFUNDETS ANSVAR

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

POLITISK DIGITALISERINGSIVER

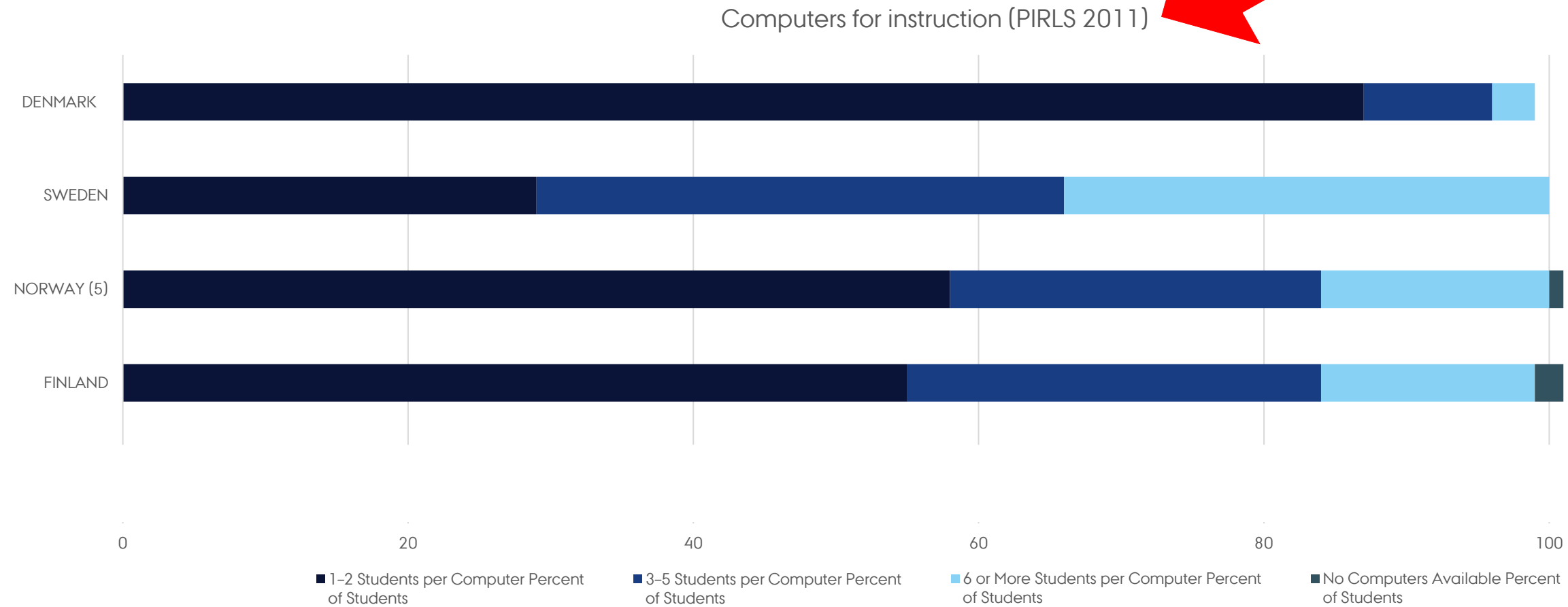
- *Først den ene vej...*

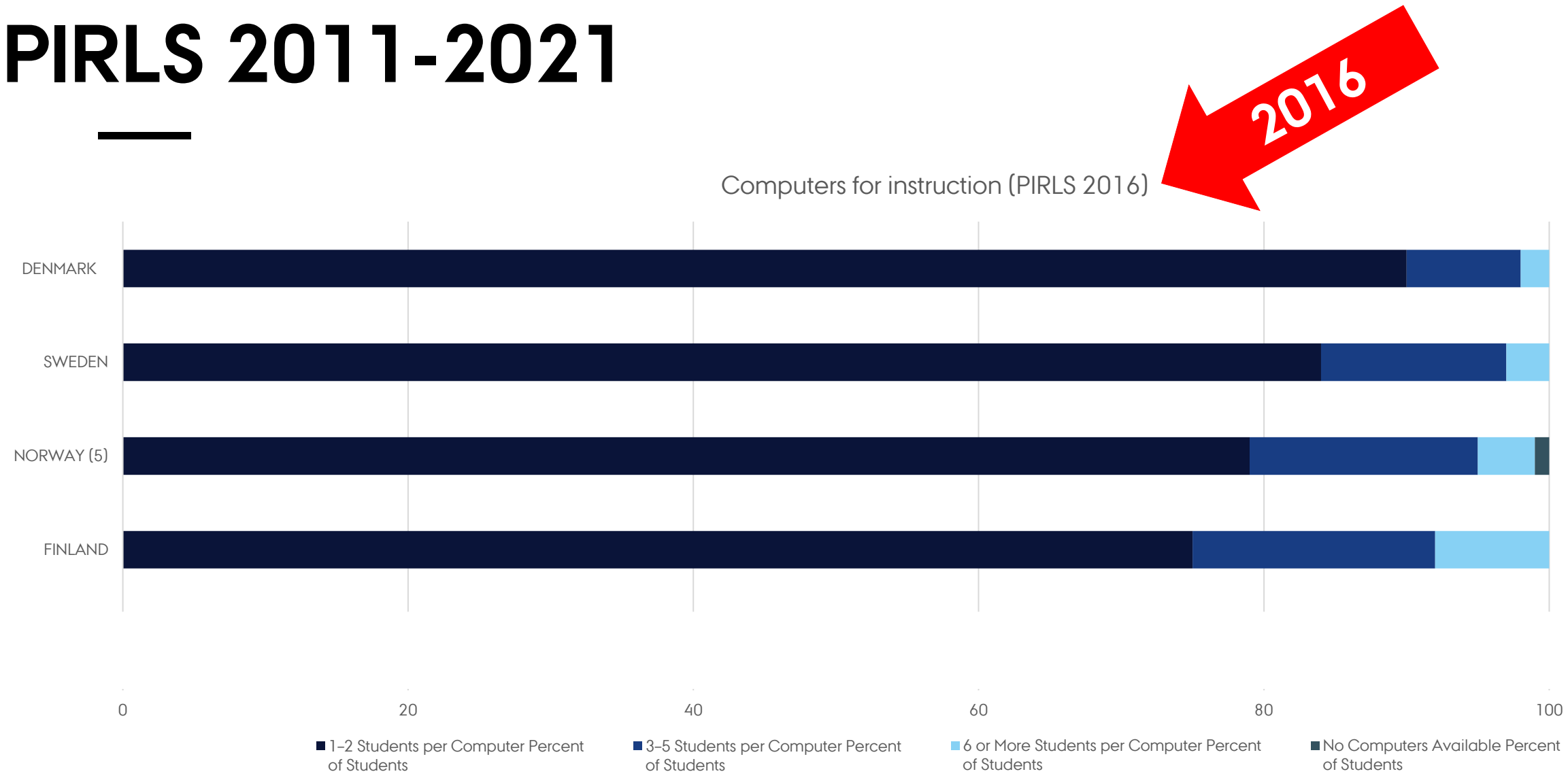
POLITISK DIGITALISERINGSIVER

- Centralpolitisk digitaliseringsiver
 - ITMF, 2001-2004
 - ITIF, 2004-2008
 - Øge (2000 mio.kr.-puljen)
 - Det er
- Demonstrationsskoleforsøget 2013-2015
- *Teknologifetishisme* (Bundsgaard 2011)

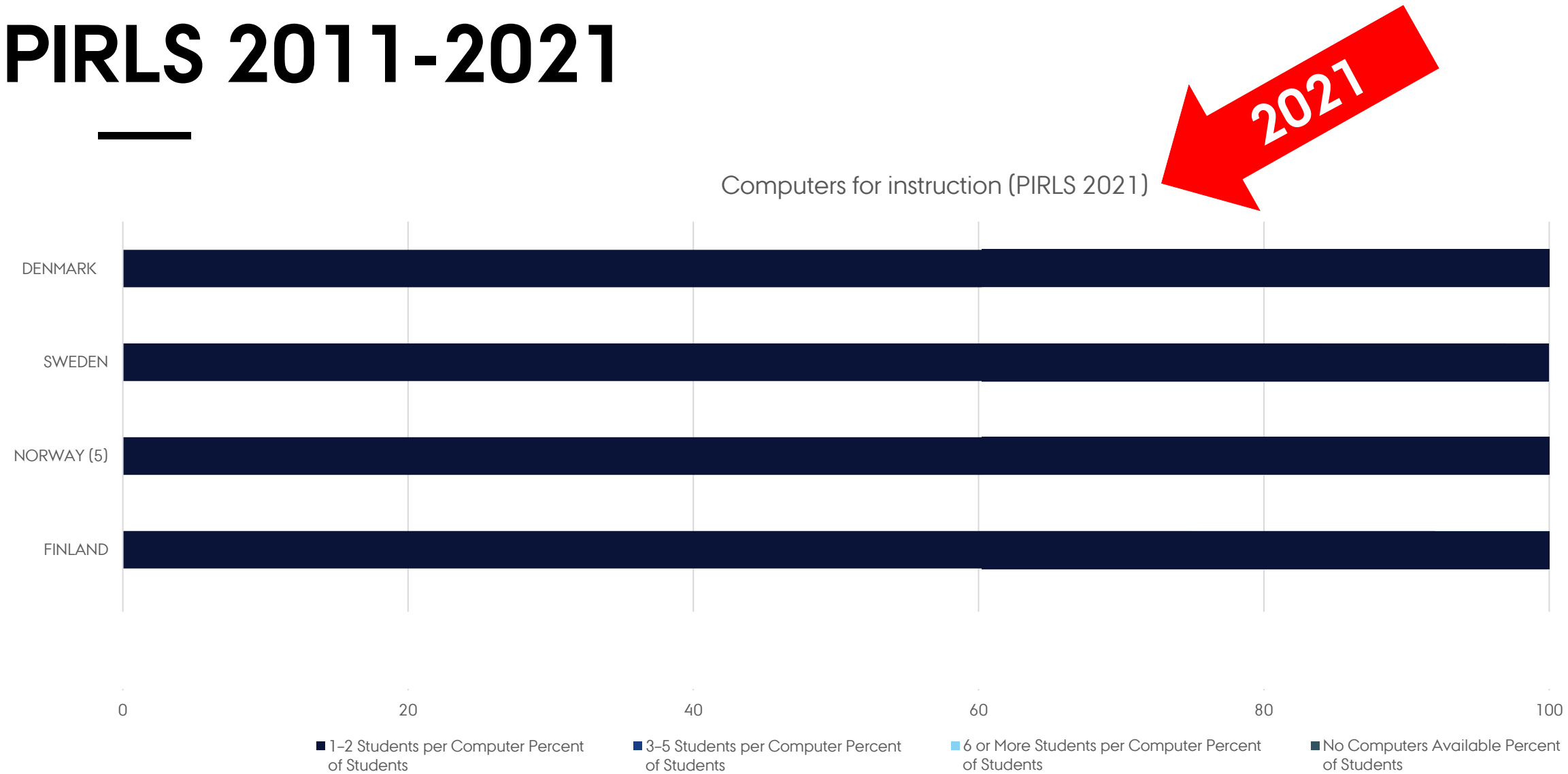
PIRLS 2011-2021

PIRLS 2011-2021

PIRLS 2011-2021

POLITISK DIGITALISERINGSIVER

- Danmark har verdens mest digitaliserede offentlige sektor (FN)
- Den danske folkeskole er verdens mest digitaliserede (PISA 2022)

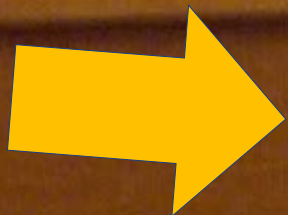

POLITISK DIGITALISERINGSSKRÆK

- *Og så den anden vej...*

Det er jo ikke
trafikken, der er
det farligste for
børn nu. Det er
den her

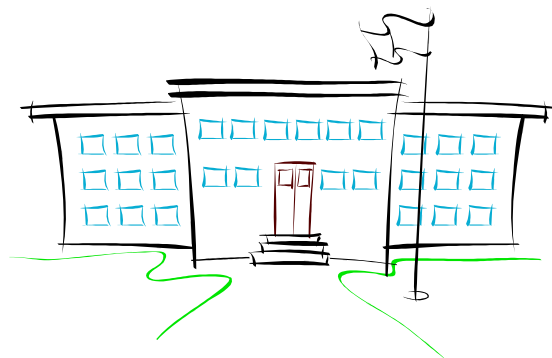
Vi har svigtet en generation af børn og unge ved gennem mange år at frarøve dem evnen til at fordybe sig på grund af en naiv teknologibegejstring,

TO OVERORDNEDE DOMÆNER

PÆD. PERSONALE

SKOLEN

ELEV

FORÆLDRE

FRITIDEN

BARN

MAGT, ROLLER, INDFLYDELSE

TO OVERORDNEDE DOMÆNER

PÆD PÆDALE

SK

ELE

PÆD

LÆRIN

ANSVAR

RESULTATER

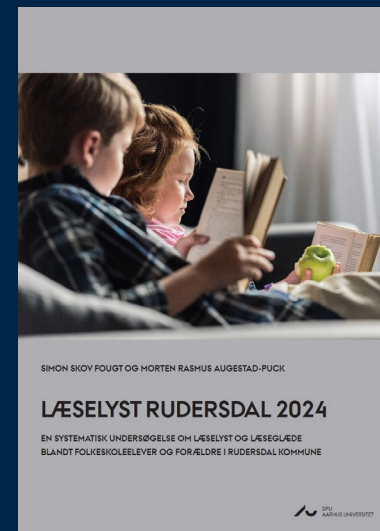

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

HJEMMET I FØRSKOLEALDEREN 0-6 år

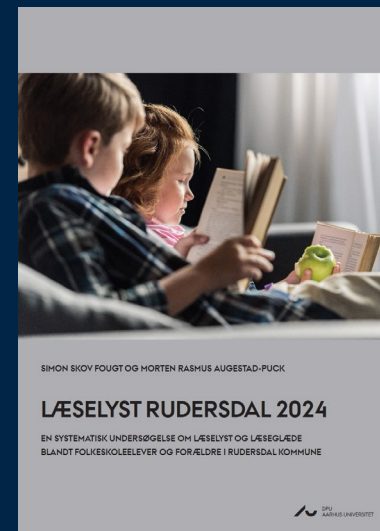

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

FØRSKOLEAKTIVITETER OG ELEVERS LÆSEGLÆDE

HJEMMET!!!
ALTAFGØRENDE
FØR SKOLE

- 7A. Læste bøger
- 7B. Fortalte historier
- 7C. Sang sange
- 7D. Legede med bogstaver (fx med bogstaver fra alfabetet)
- 7E. Talte om ting, I havde læst sammen
- 7F. Talte om ting, I havde læst sammen
- 7G. Legede ordlege
- 7H. Skrev bogstaver eller ord
- 7I. Læste højt fra fx skilte og mærkater

	Pearsons r	p-værdi
Generelt	0,080	0,000
0.	0,903	0,042
1.	-0,07	0,922
2.	0,120	0,014
3.	0,139	0,010
4.	0,135	0,015
5.	0,152	0,010
6.	0,195	0,001
7.	0,154	0,010
8.	0,151	0,012
9.	0,148	0,027

HJEMMET I SKOLEALDEREN

6-16 år

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

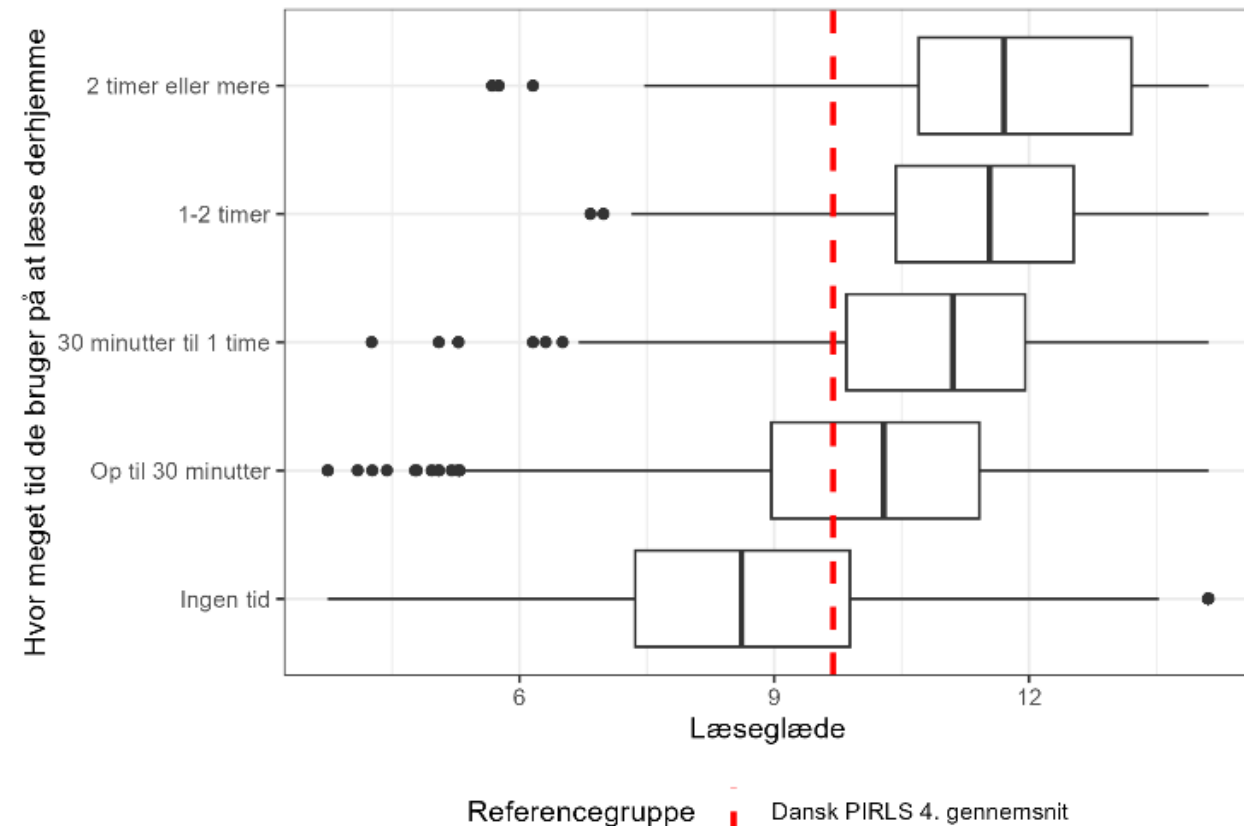
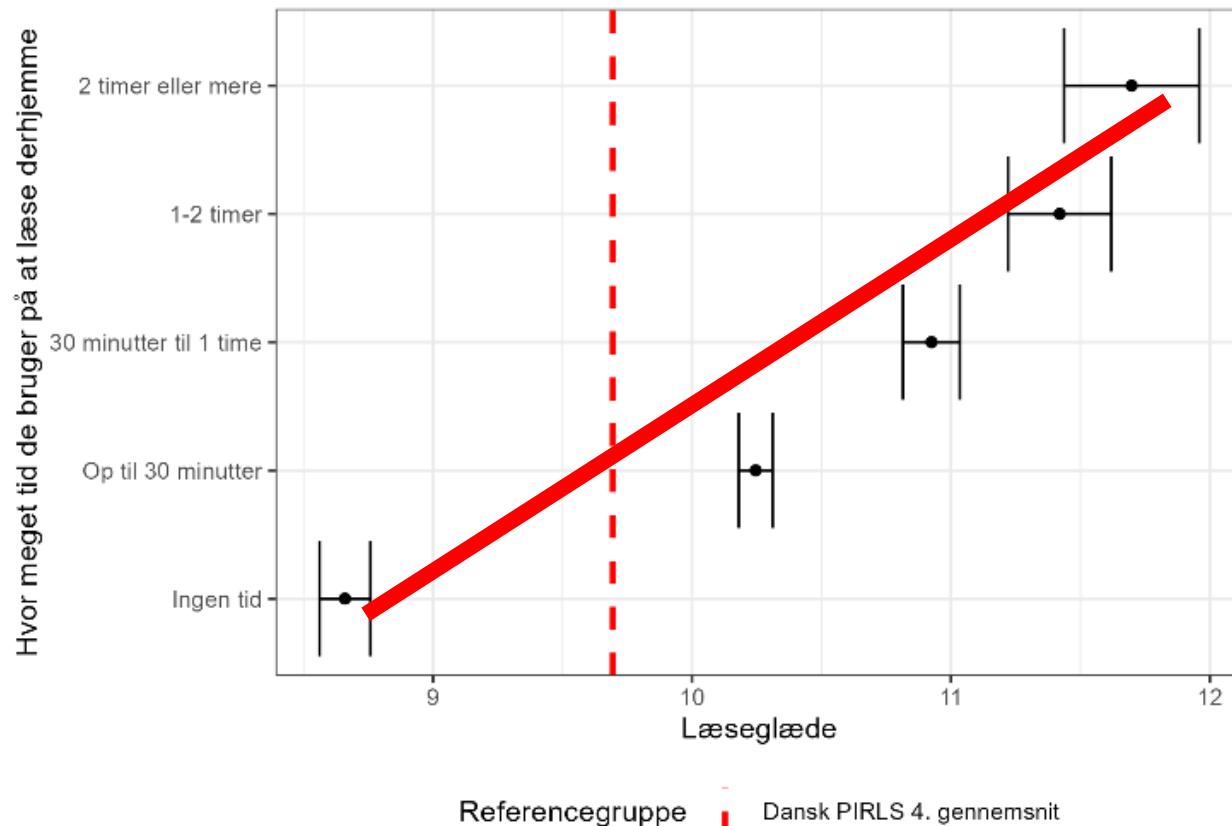
AARHUS UNIVERSITET

29. JANUAR, 2026
TRØRØDSKOLEN

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

FRITIDSLÆSNING OG LÆSEGLÆDE

FORÆLDRES OG ELEVERS LÆSNING

**HJEMMET!!!
ALTAFGØRENDE
I SKOLEN**

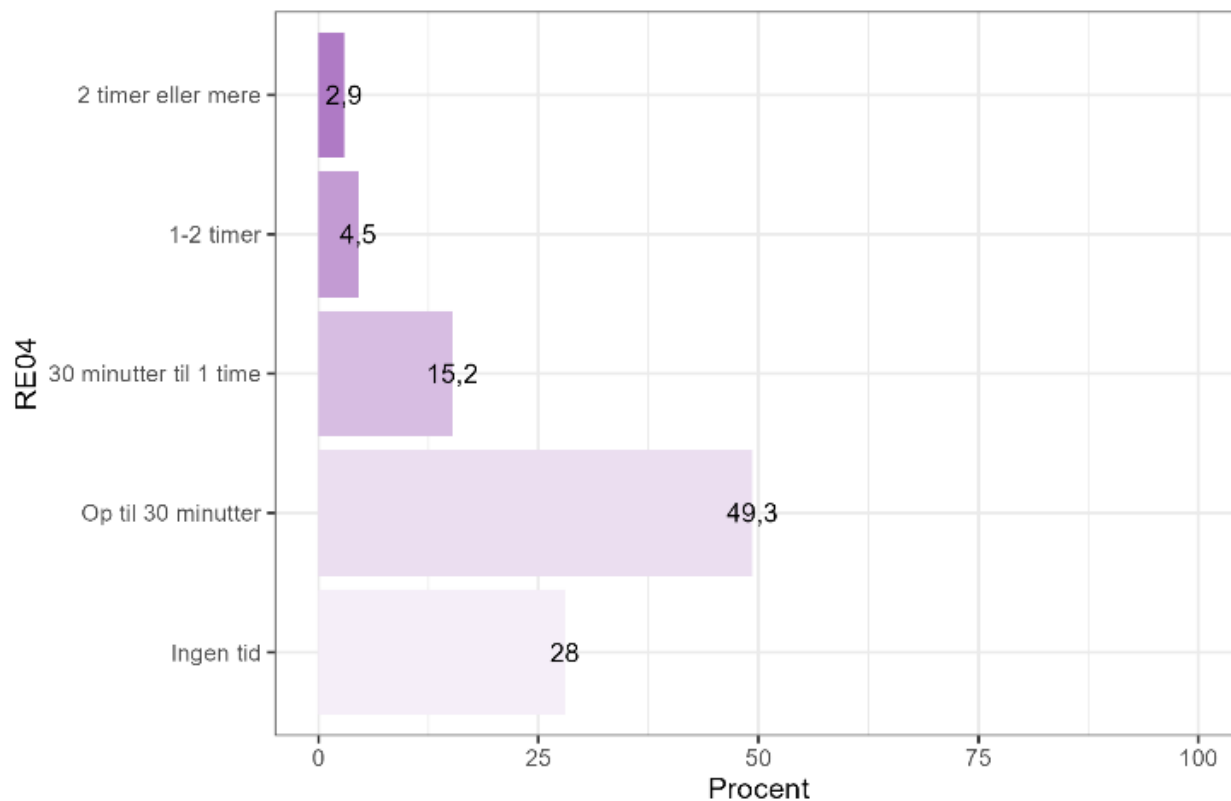
- 4A. Jeg læser kun i mit hjem.
- 4B. Jeg kan godt læse i skolen, men foretrækker at læse derhjemme.
- 4C. Jeg kan godt læse i skolen, men bruger min fritid på at læse.
- 4D. Jeg læser kun, hvis jeg har brug for oplysninger.
- 4E. Læsning er en vigtig aktivitet i mit hjem.
- 4F. Jeg kunne godt tænke mig at have mere tid til at læse.
- 4G. Jeg nyder at læse.
- 4H. Læsning er en af mine foretrukne fritidsbeskæftigelser.

	Pearsons r	p-værdi
Gene-relt	0,188	0,000
0.	0,199	0,000
1.	0,248	0,000
2.	0,229	0,000
3.	0,304	0,000
4.	0,302	0,000
5.	0,335	0,000
6.	0,245	0,000
7.	0,220	0,000
8.	0,325	0,000
9.	0,235	0,000

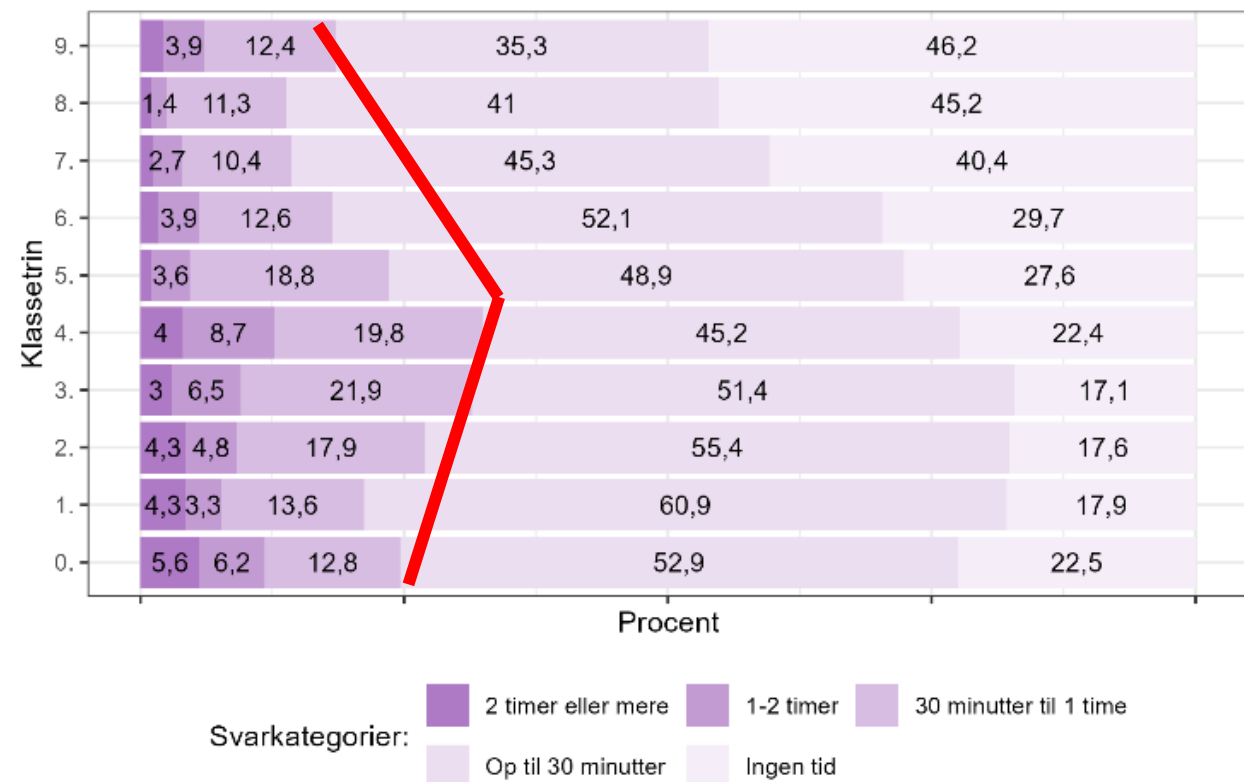
FRITIDSLÆSNING

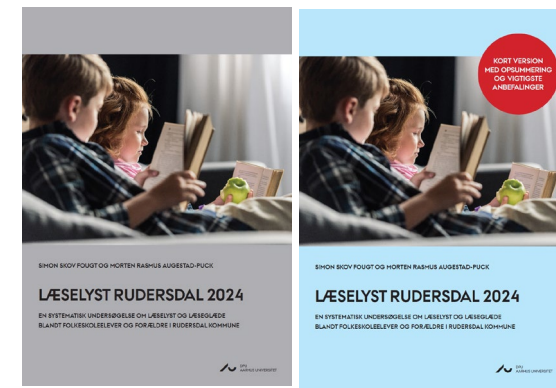
4. Hvor meget tid bruger du dagligt på at læse derhjemme, for

4. Hvor meget tid bruger du dagligt på at læse derhjemme, fordi du har lyst?

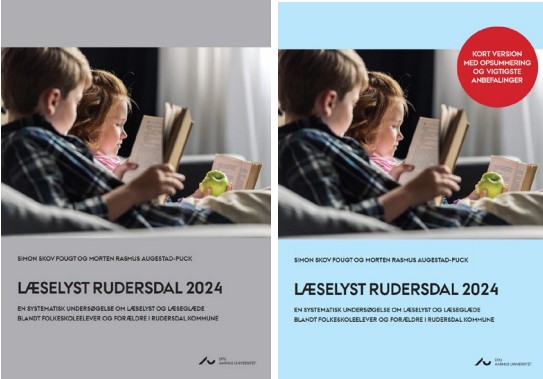
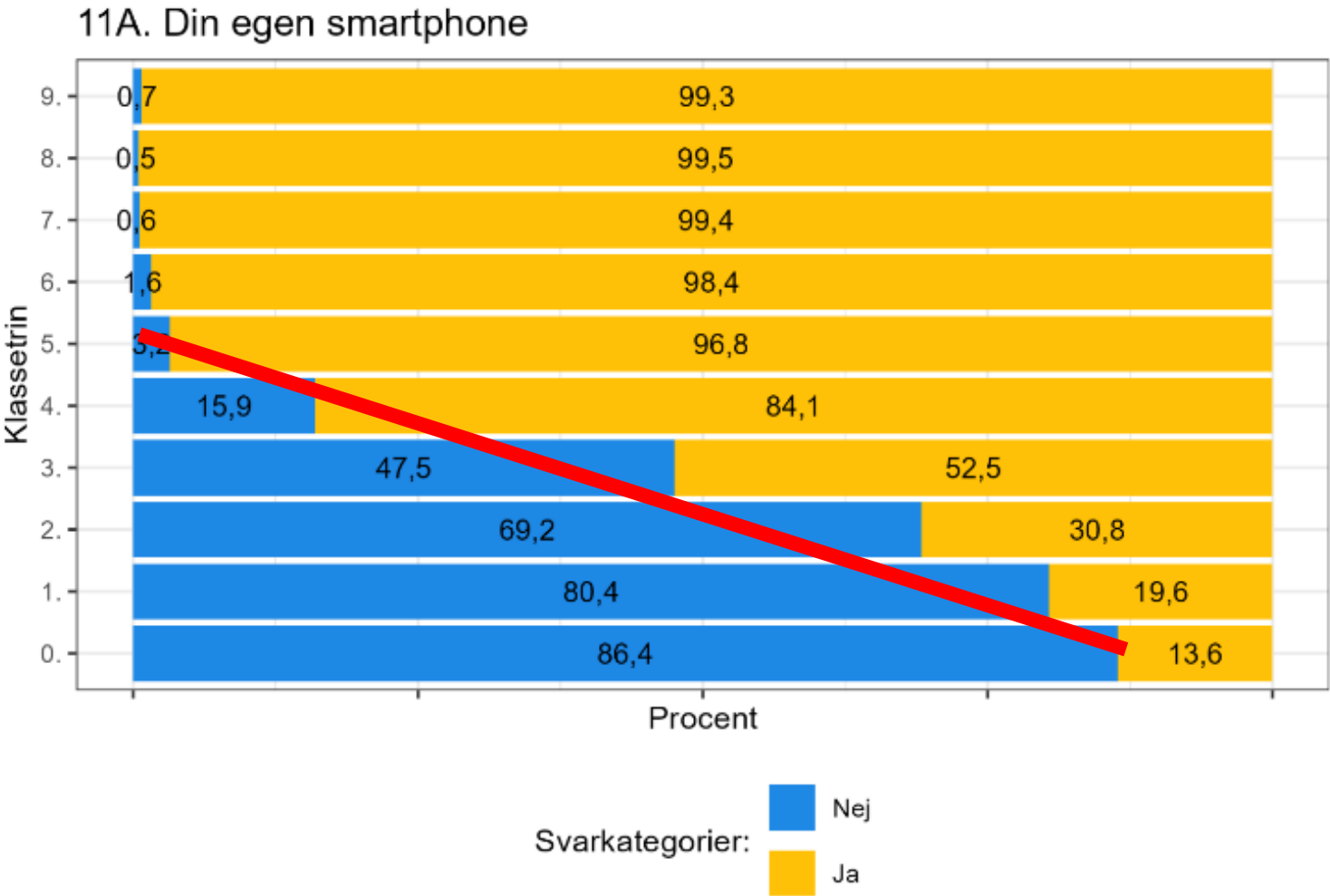
ANBEFALING, HJEMMET

- Næsten 30 % af eleverne i kommunen læser **aldrig** derhjemme af lyst.
- Forældrenes opgave som rollemodeller i forhold til læsning, både egen og med, for og sammen med eleverne, kan ikke underdrives.

SMARTPHONES

ANBEFALING, HJEMMET

- Kommunen og forvaltningerne bør initiere dialog med forældrene omkring udbredelsen af smartphones blandt eleverne.

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

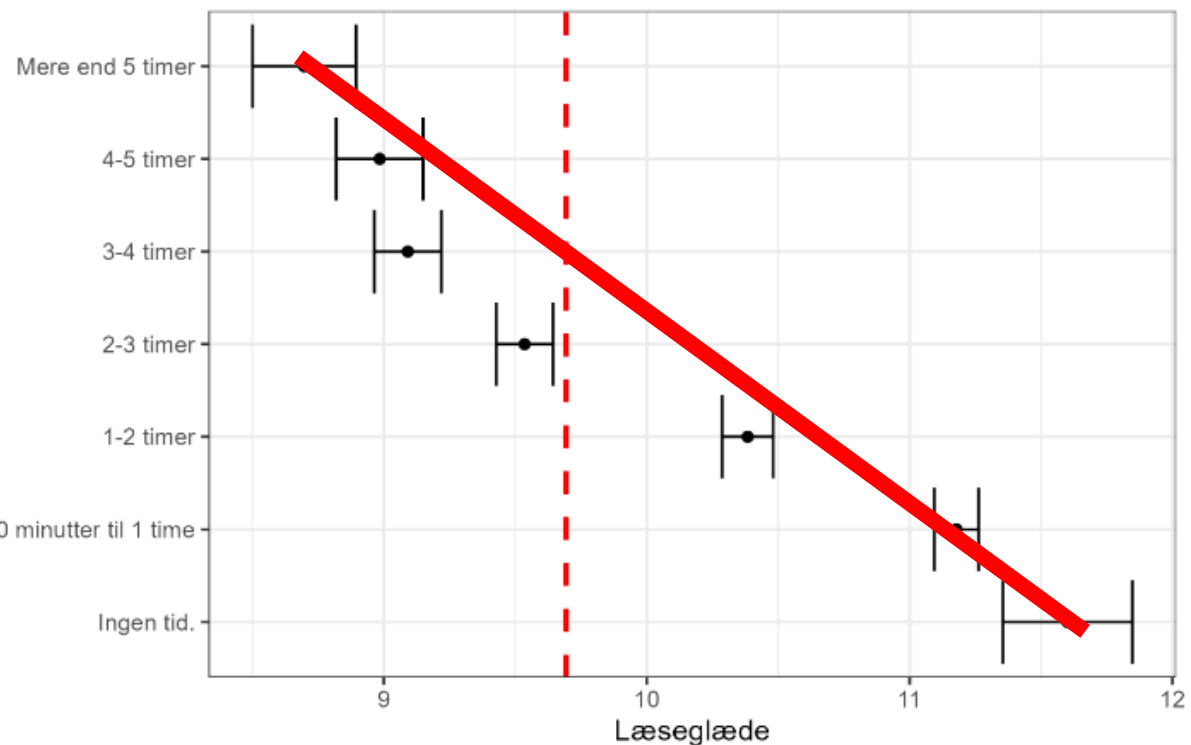
SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

LÆSEGLÆDE OG SKÆRMTID I FRITIDEN

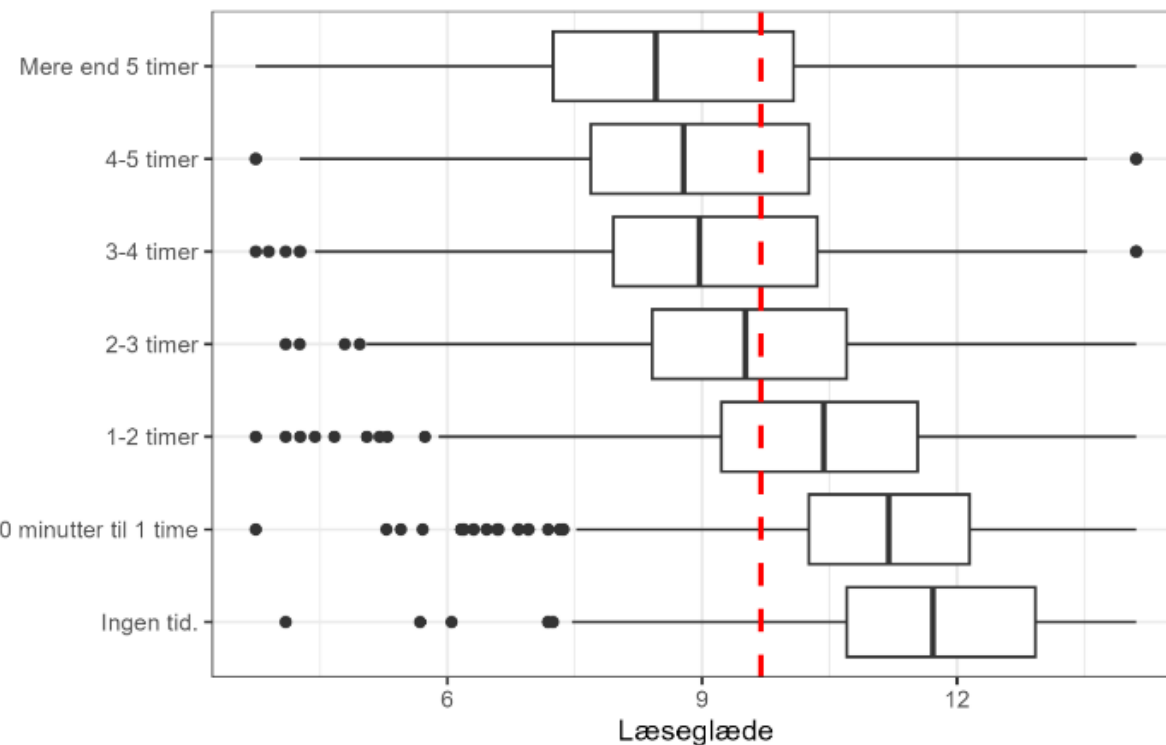

Hvor meget tid der bruges på skærm uden for skolen

Referencegruppe | Dansk PIRLS 4. gennemsnit

Hvor langt tid der bruges på skærm uden for skolen

Referencegruppe | Dansk PIRLS 4. gennemsnit

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

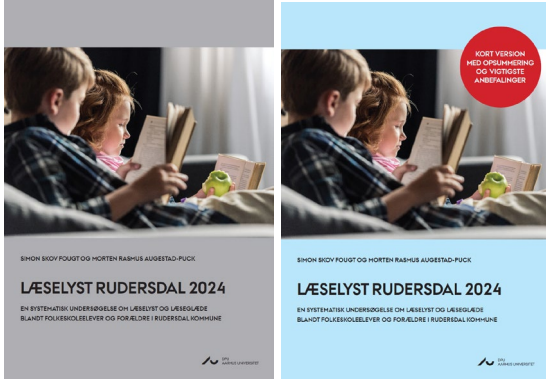
AARHUS UNIVERSITET

TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

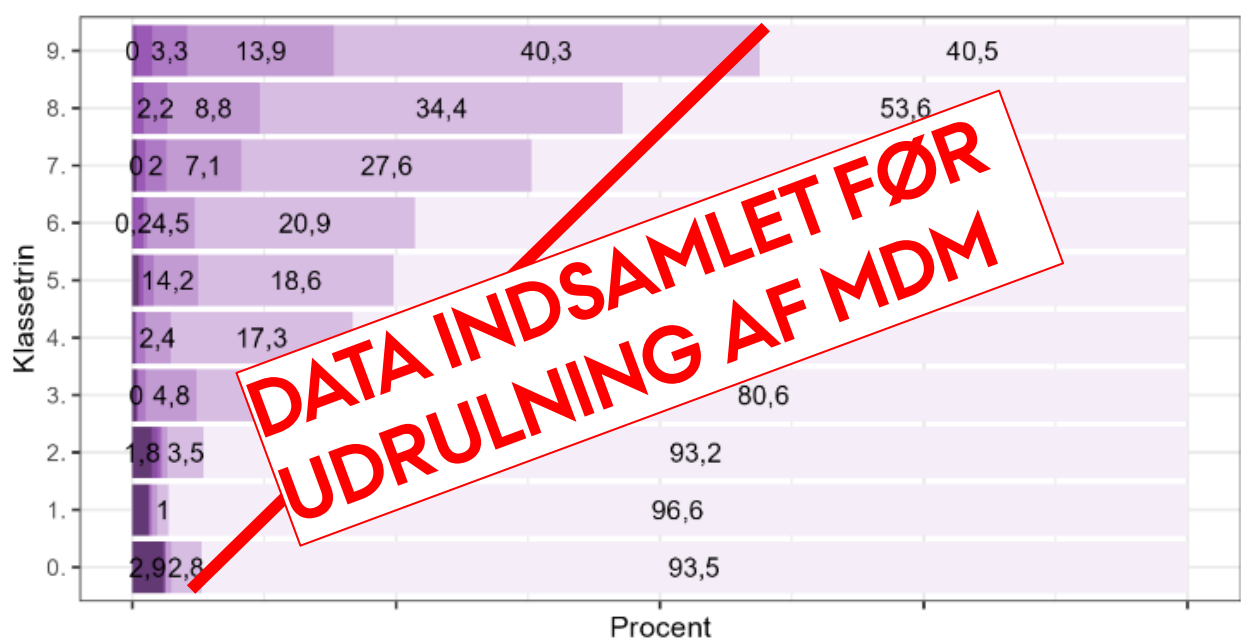
SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

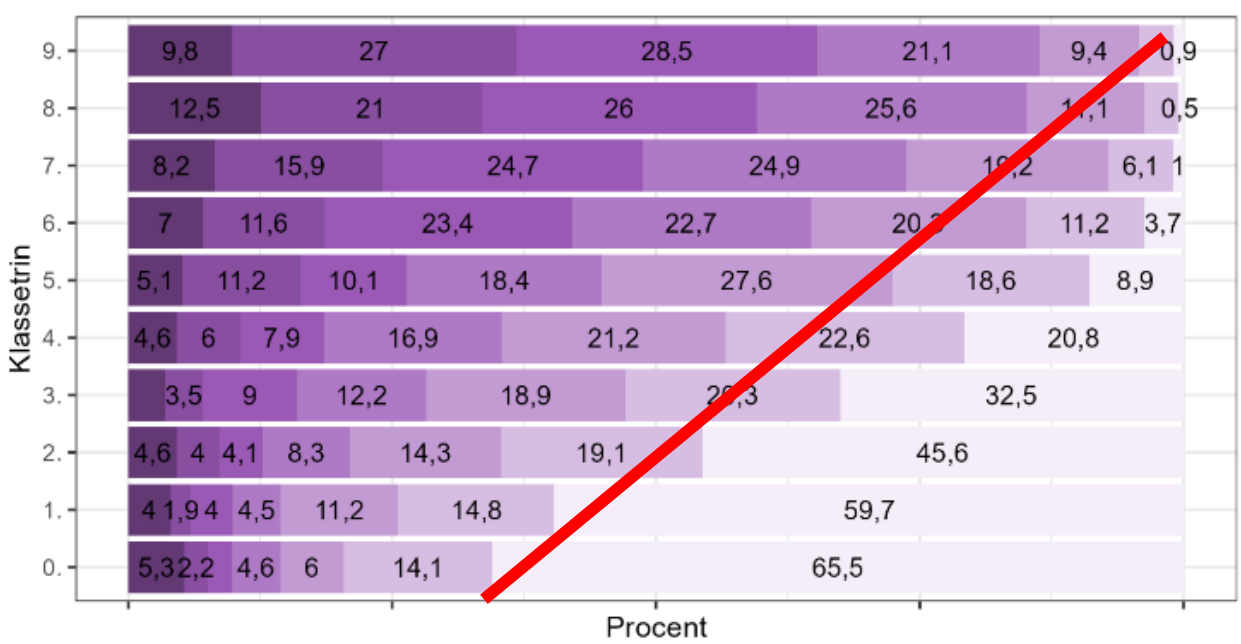
TIDSFORBRUG PÅ SOCIALE MEDIER

14A. Mens du er i skole

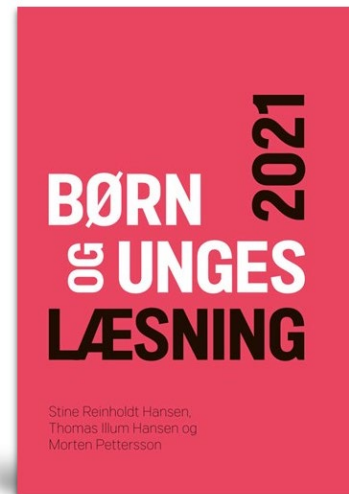
14B. I din fritid

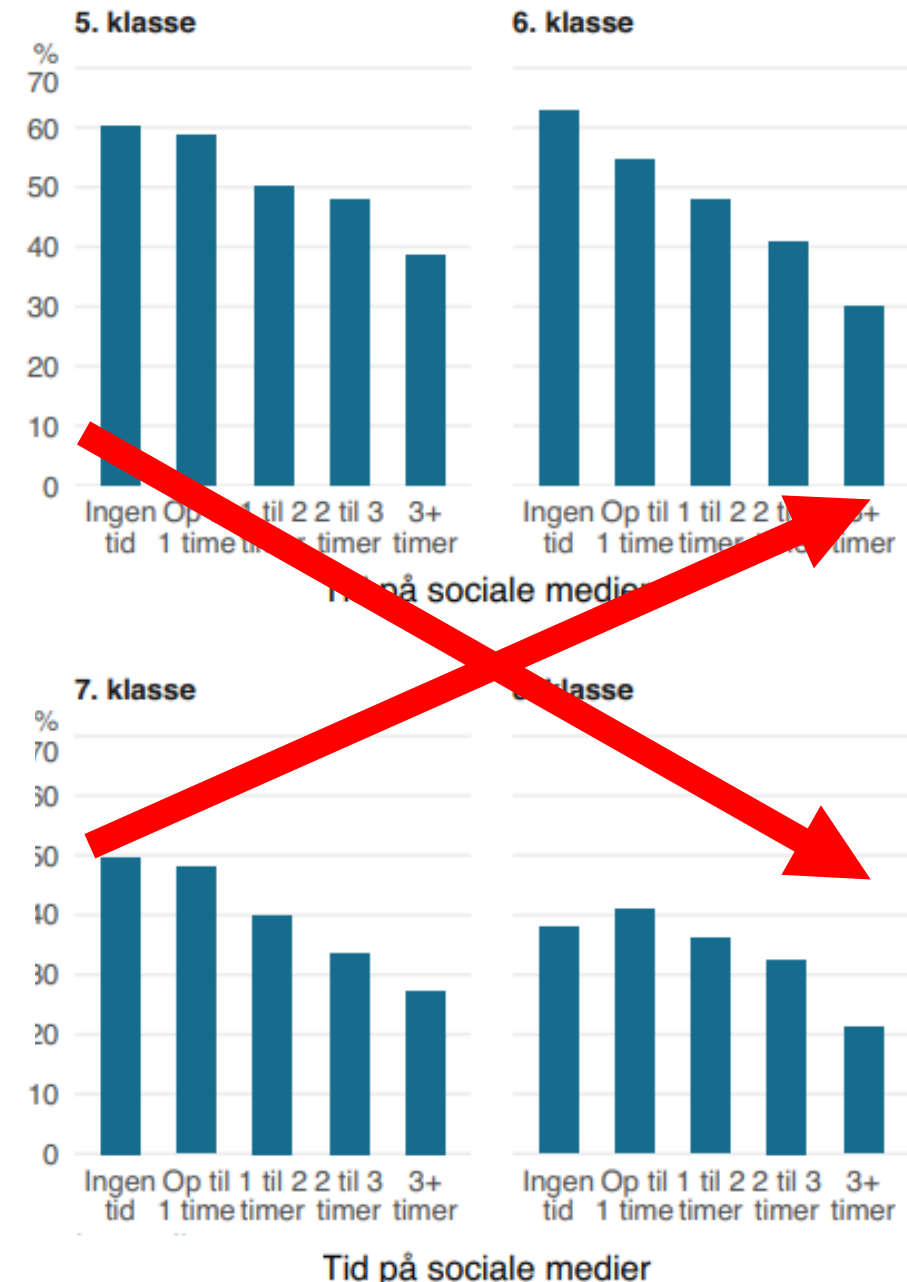
SOCIALE MEDIER

- *Børn og Unges Læsning 2021*
- Fritidslæsning og sociale medier

HJEMMET!!!

Figur 37. Andelen, der læser bøger mindst flere gange om uge af deres tidsforbrug på sociale medier

FORÆLDRE TIL GANG?

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

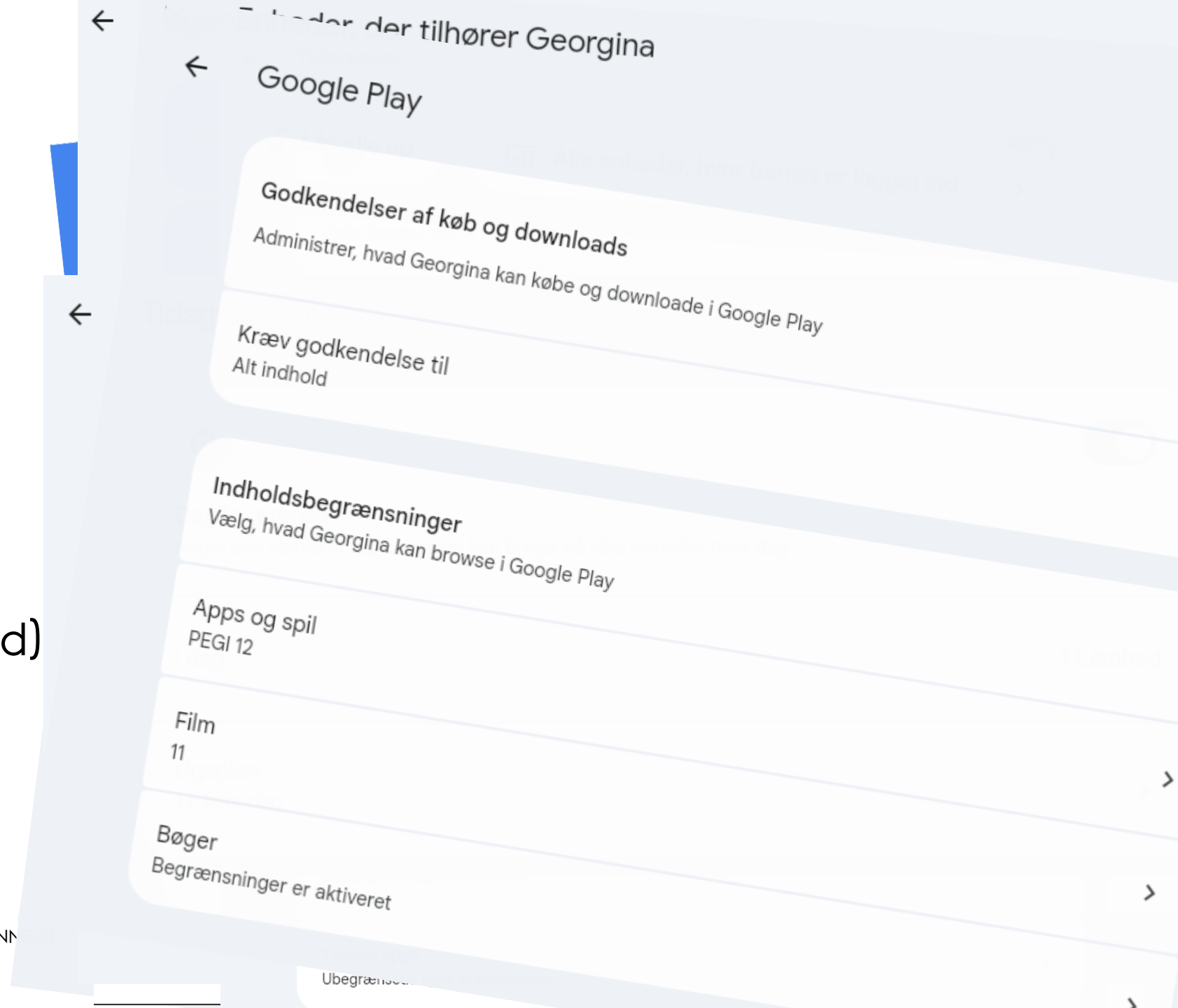
TRØRØDSKOLEN
29. JANUAR, 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

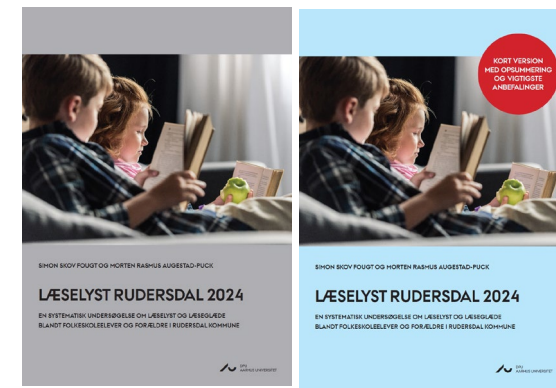
STYR DEM

- Forholdsvist simpelt at styre
- Overblik
- Tidsstyring
 - Skolemode
 - 'Godnat' (pausetid)
 - Daglig skærmtid
- Indhold (apps)/køb
- Kontakter

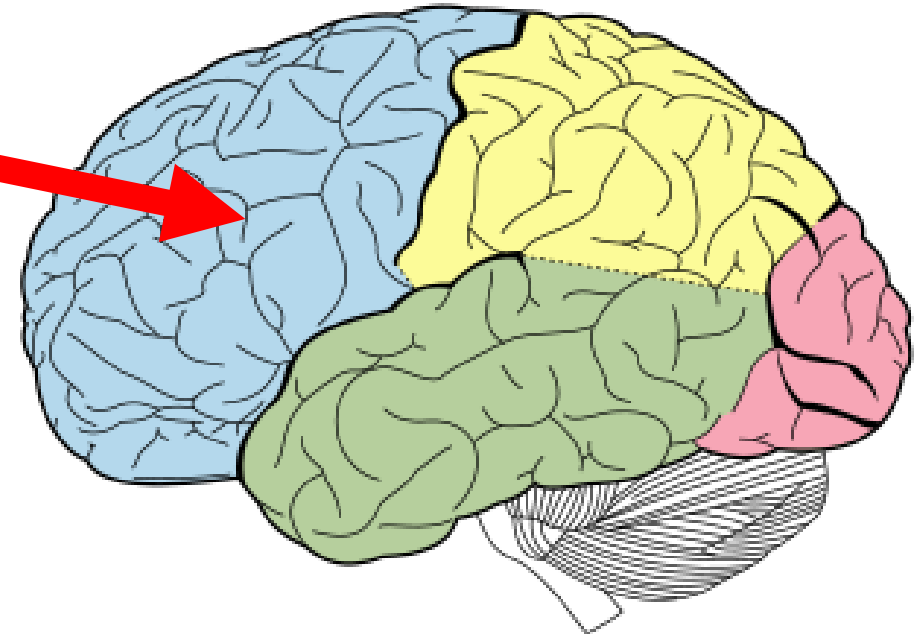
ANBEFALING, HJEMMET

- Skolen bør initiere diskussioner med forældrene om elevernes brug af sociale medier, spil og streaming i fritiden.
- STYR JERES BØRNS MOBILER!

BARNETS HJERNE

- Hvad skal børn bruge smartphones til?
- **Børn er ikke kognitivt udviklet nok til at håndtere kompleksiteten**
- Frontallapperne
- **FORÆLDREANSVAR**

BARNETS HJERNE

- Fuld størrelse 12-14 år

- Men LANGT fra færdig

- Det

- Udv

**"FAR, HVEM ER
AMAGER-MANDEN?"**

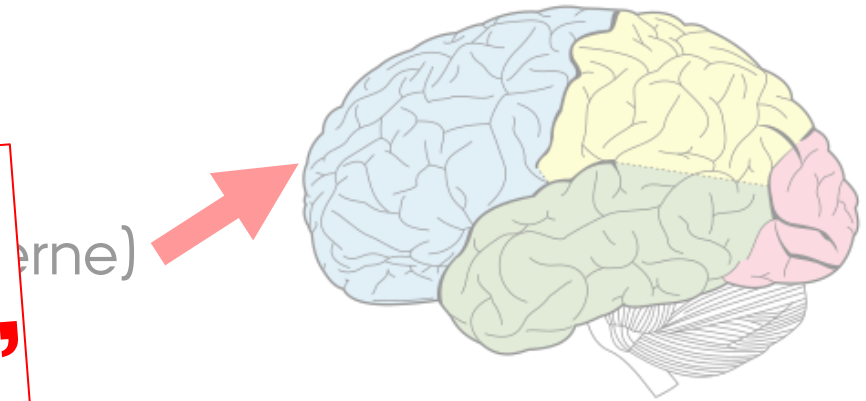
- S

- U

- Beslutningstagning/kritisk stillingtagen

- Tilpasning af social adfærd

- **Børn er ikke kognitivt udviklet nok til at håndtere kompleksiteten**

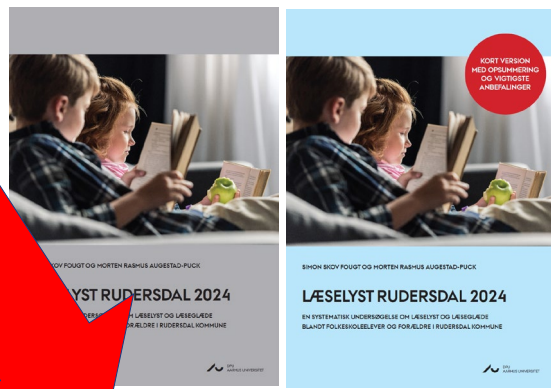

FORÆLDREANSVAR

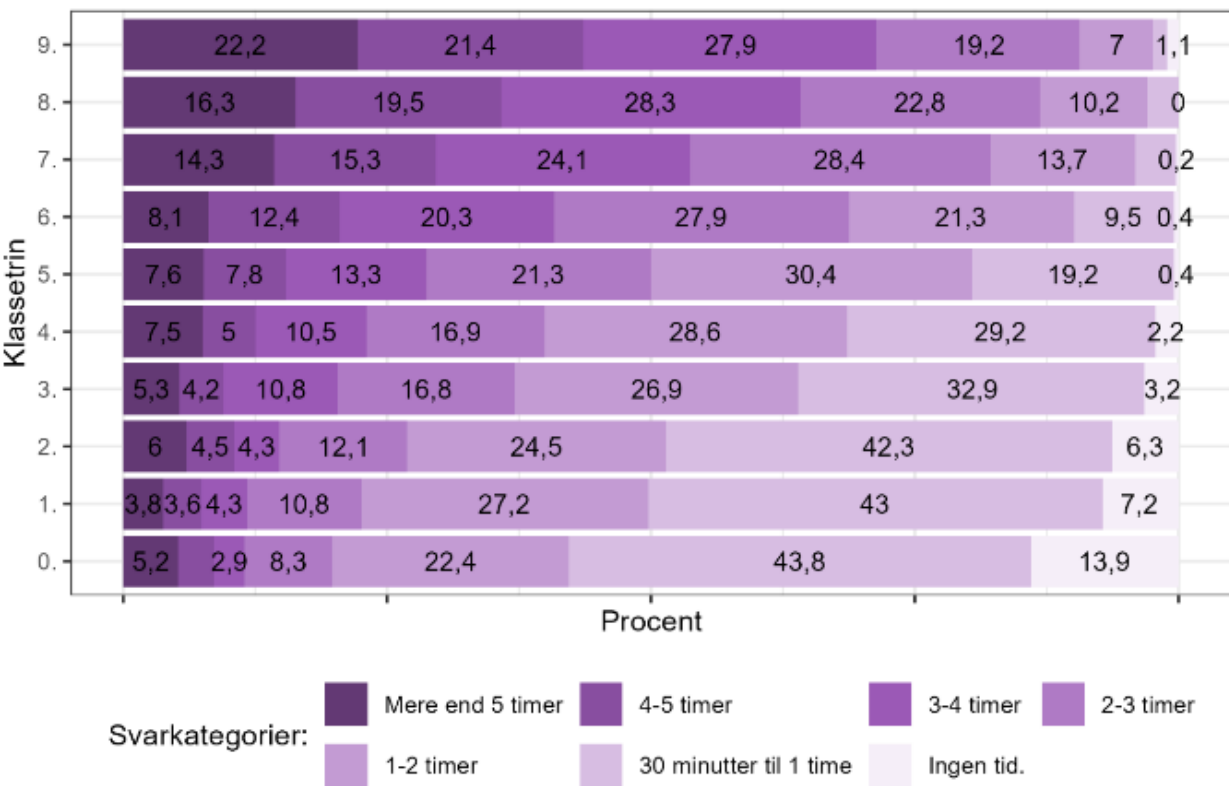
- Det **VÆSENTLIGE** problem er **DE FEM S'ER**
 - **S**ociale Medier
 - **S**hopping
 - **S**pil
 - **S**treaming
 - **S**ex
- De vedrører fritiden
- **FORÆLDREANSVAR**

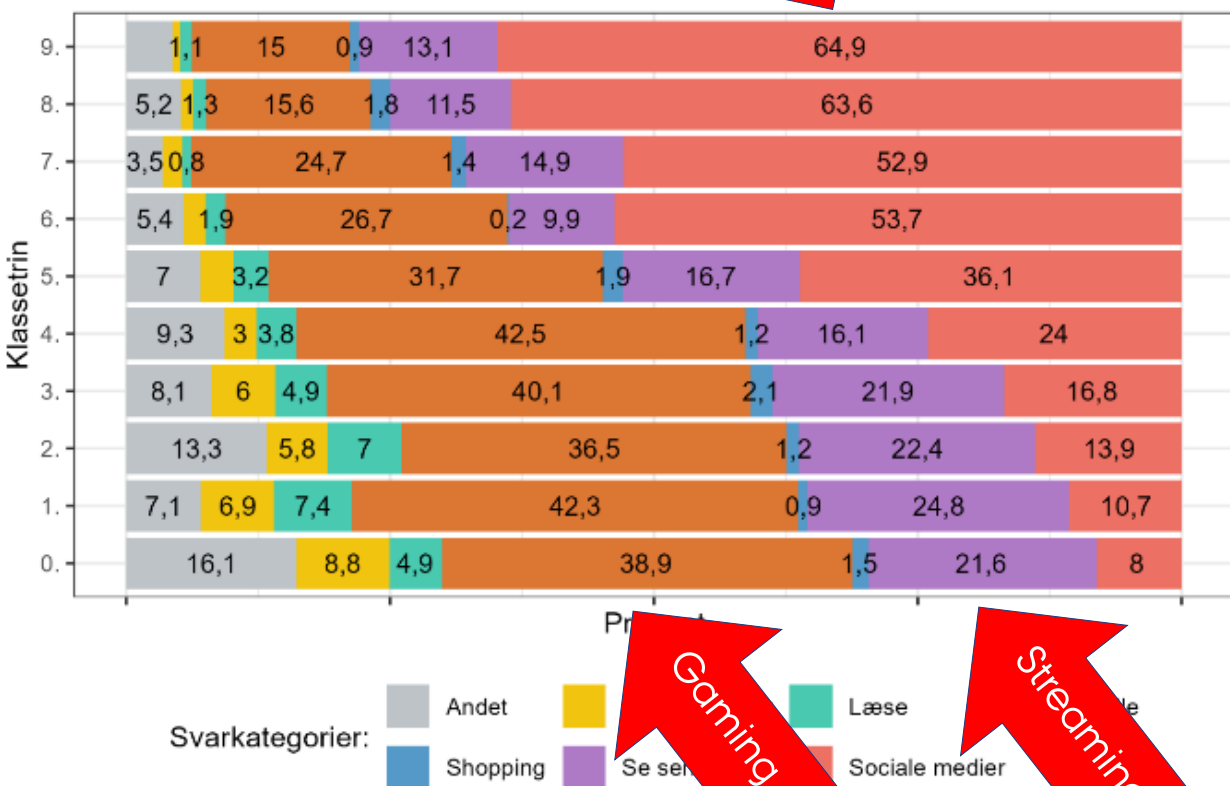
"SKÆRME" OG INDHOLD

12. Hvor lang tid bruger du dagligt på skærme derhjemme til noget andet end læsning?

13. Hvilket af disse bruger du mest tid på?

FORÆLDREANSVAR

- **VÆR VOKSNE**
- Det er forældre, der giver deres børn en smartphone
 - Ikke skolen
- Eller et smartwatch
 - Ikke skolen
- Det er forældre, der giver deres børn lov og rum til de fem s'er
 - Ikke skolen
- Privatliv – det er barnets ejendel.
- **NEJ!!!**
- **VÆR VOKSNE**

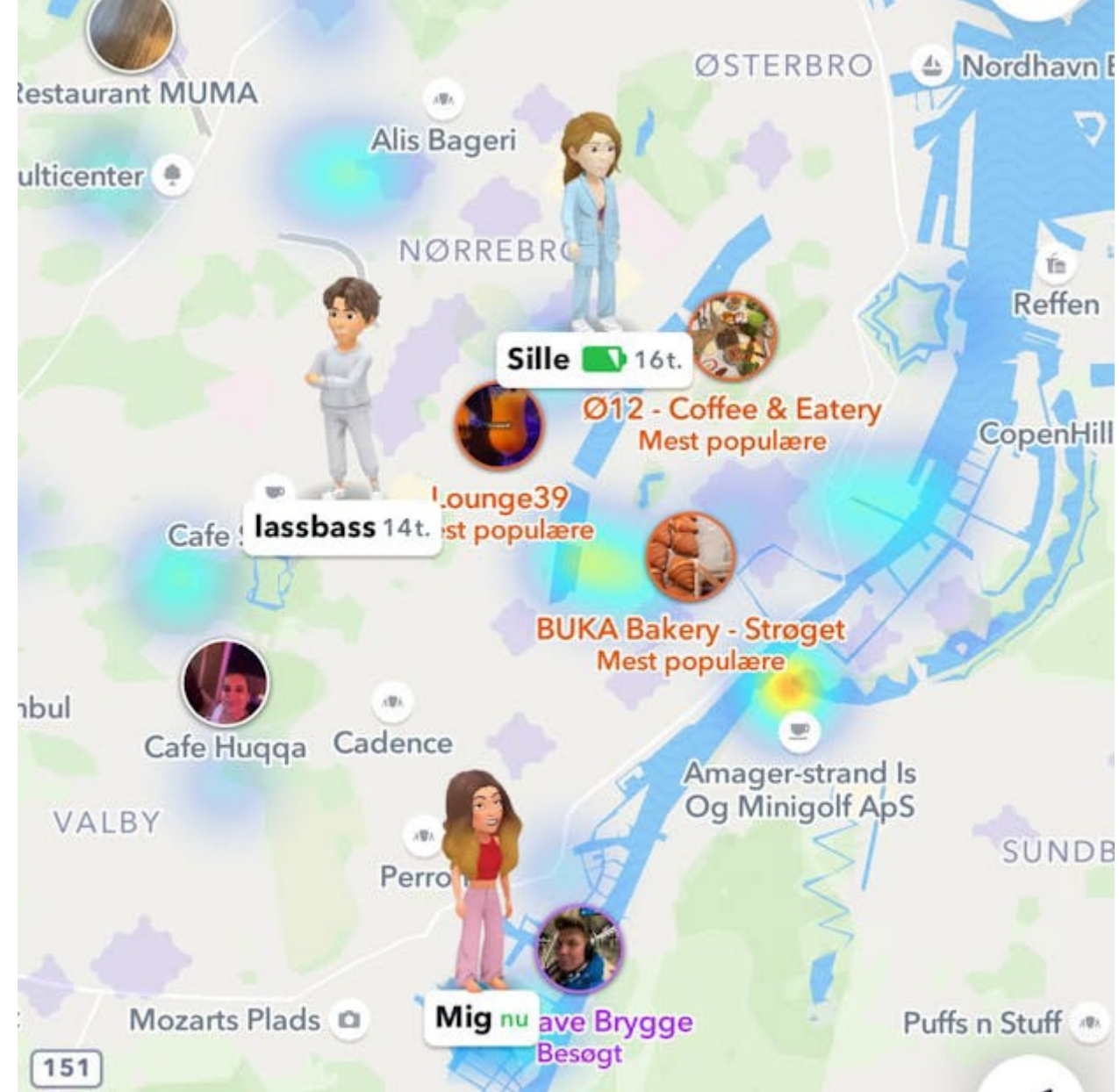
FORÆLDREANSVAR

- Online betting/gambling
- Omgås – låner penge

FORÆLDREANSVAR

- SnapMap

FORÆLDREANSVAR

- Børn skal ikke tage stoffer
- Børn skal ikke gamble
- Børn skal ikke se porno
- Børn skal ikke afpresse(s)
- Børn skal ikke "slås"
- Kræver **forældrestyring**

FORÆLDREANSVAR

- Tag smartphonen fra dit barn
- Tag sociale medier fra dit barn
- Styr dit barns skærmtid
- Styr dit barns skærmindhold
- **Vær voksne**

FORÆLDREANSVAR

- Læs med dit barn
 - Læs for dit barn
 - Læs det, dit barn læser
 - TAL OM DET
-
- Lad dit barn skrive

PRISEN

- Det kræver mange kampe
- Det kræver **UHYGGELIGT** mange kampe
- Det kræver **kontinuerligt UHYGGELIGT** mange kampe

I LÆGGER LORTEN!

SAMFUNDETS ANSVAR

DET POSITIVE OM SOME?

-
- Øh...
 - **NEJ**

DET POSITIVE OM SOME?

- Øh...
- Jo
 - Kontakt med efterskolevennerne – 36 år efter
 - Kontakt med gymnasieklassen – 33 år efter
 - Kontakt med læreruddannelsesholdet – 28 år efter
- Og ellers **NEJ**

SPØRGSMÅL?

AARHUS
UNIVERSITET

Lektor Simon Skov Fougt

sifo@edu.au.dk

93 52 19 80

OPLÆG TIL OVERORDNET DISKUSSION

- Sociale medier er noget lort og ikke egnet til børn!
- Børn skal ikke møde Amagermanden, afpresses, ekskluderes, gamble eller se porno!
- De skal ikke spille deres liv på TikTok eller SnapChat, SnapMap eller CrapLab.
- Det fucker børnene op
- Det fucker skolens arbejde op
- Udelukkende, kun, helt og aldeles, totalt og alene næsten kun forældrenes ansvar.

? Hvor enige/uenige er I i de bombastiske udsagn?

NU SKAL I I KLASSERNE

- Refleksionshandout
- Til inspiration

Trørødskolen, 29.1.2026

Refleksionshandout til klasses Diskussion om sociale medier i 7. klasse
A. Der ligger en mindre grad af politisk samfundsansvar i problematikken – Danmark er verdens mest digitaliserede samfund - men mest af alt vedrører den forældre og hjemmets normer. Og selvom børnenes brug af sociale medier vedrører fritiden og dermed hjemmet, influerer de i perioder stærkt negativt på klassernes sociale og faglige liv, fordi lærerne skal konfliktløse.

1) **Hvad tænker vi om det?**

2) **Hvilket ansvar bærer vi som forældre?**

B. Næsten halvdelen af eleverne i 7. klasse oplyser at være på skærm mere end 3 timer om dagen i fritiden.

3) **Hvad tænker vi om det?**

C. Nærmest alle elever har deres egen smartphone fra 5. klasse.

4) **Hvad tænker vi om det?**

5) **Hvornår fik dit barn en smartphone? Hvorfor?**

6) **Hvorfor blander vi os så lidt som forældre i børnenes digitale liv?**

7) **Hvordan og hvor meget styrer du den i dag? (Er det barnets private ejendom?)**

8) **Hvilken rollemodel er jeg som forældre i forhold til mobiltelefonen?**

9) **Hvilke sociale medier er dit barn på?**

10) **Hvilke af dem har du givet lov til?**

11) **Hvorfor har du givet dig barn adgang til sociale medier?**

12) **Hvordan følger du med i, hvad der foregår?**

13) **Hvordan kan du blande dig?**

AFSLUTTENDE

14) **Hvilke normer kan vi opstille i klassen for børnenes skærmb brug i fritiden?**

15) **Hvordan efterlever vi dem?**

16) **Hvordan kan vi bære det sammen i klassen?**

